

RIKSARKIVAREN

Mottakere etter liste

Postboks 1378 Vika
0114 OSLO

Deres ref

Vår ref.

2007/13383 ANNDOR

Dato

28.06.2007

Høring - Ny versjon av Norsk arkivsystem; Noark 5

Etter at Noark-4 kom i 1999, har det skjedd relativt store endringer på flere fronter når det gjelder saksbehandling og arkivdanning (records management) i privat og offentlig sektor; organisatorisk, arbeids- og samhandlingsmessig og teknologisk. Samtidig har det siden 1999 blitt utformet nasjonale og internasjonale standarder som er relevante for elektronisk journalføring og arkivering. Disse områdene er naturlig nok ikke godt nok dekket i Noark-4.

Riksarkivaren etablerte høsten 2005 et prosjekt som skulle utforme en ny versjon av Noark-standarden, basert på erfaringene med Noark-4 og endringene i saksbehandling og arkivdanning. Prosjektet har nå kommet så langt i sitt arbeid at den nye Noark-standarden, Noark 5, kan sendes på høring.

Noark 5-standarden, slik den nå foreligger i høringsversjonen, er ikke definert som ferdig fra prosjektets side. Prosjektet betrakter den som ca 80 % ferdig, men ønsker å ha en større høring før endelig ferdigstilling. De områdene vi i særlig grad ønsker tilbakemelding på, er felt inn som spørsmål i selve Noark 5 for de kapitlene det gjelder, bortsett fra de spørsmålene som særlig omtales nedenfor.

Vi ber om at alle tilbakemeldinger inneholder både en begrunnelse for de synspunktene som fremmes, og konkrete forslag til hvordan tekstlige forklaringer og krav bør endres. Prosjektet vil i svært liten grad være i stand til å nyttiggjøre seg synspunkter av typen "bør omskrives", "vanskelig å forstå", "uklart formulert" eller "bør utgå" uten at synspunktet samtidig er begrunnet og det er føyd til forslag til ny eller endret tekst.

Noark 5 er delt inn i tre hovedseksjoner:

1. Premisser og rammebetingelser
2. Krav til Noark 5-kjerne
3. Krav til Komplette Noark 5

Noark 5 spesifiserer i hovedseksjon 2 Noark 5-kjerne. Dette er et kravsett til en ”kjerne” som skal kunne ivareta funksjoner knyttet til arkivdanning i enhver omgivelse, og dermed sikre at dokumentasjonen er autentisk, gjenfinnbar og har opprettholdt integritet over tid.

Noark 5-kjerne er også kjernen i Komplet Noark 5. Kravsettene i hovedseksjon 3 Komplet Noark 5, er tilleggskrav som skal eller bør tilfredsstilles for løsninger som er ment å være frittstående system. Forutsetningen for at løsninger skal kunne kalles Komplet Noark 5, er at løsningen bygger på Noark 5-kjerne.

Det aller viktigste spørsmålet som prosjektgruppen ønsker belyst, er om Noark 5-kjerne er beskrevet og definert på en slik måte at:

- Det er lett å forstå betydningen av begrepet ”Noark 5-kjerne”
- Det er lett å forstå hva som inngår i Noark 4-kjerne
- Noark 5-kjerne er beskrevet og kravsett slik at den faktisk kan inngå i enhver omgivelse

I tillegg ønsker vi svar på:

- Er på selve Noark 5-strukturen logisk?
- Er kravene hensiktsmessig utformet?

Til Kapittel 5 Tilgangsstyring og sikkerhet mot endring

Kapittel 5, Tilgangsstyring og sikkerhet mot endring, erstatter i hovedsak kapittel 8 Modul for tilgangsstyring og brukeradministrasjon i Noark-4. Likevel er innretningen av sikkerhetskravene vesentlig endret. Det forutsettes ikke lenger at Noark 5-løsninger skal ha en samlet og enhetlig modul for tilgangsstyring og brukeradministrasjon. Det tidligere grunnkravet K8.1 i Noark-4 om en modul som ”skal styre og overvåke all bruk av systemet” er fjernet. I Noark 5 forsøkes det å legge best mulig til rette for at Noark-løsninger skal kunne gjøre bruk av ekstern sikkerhetsfunksjonalitet, som finnes i integrerte fagsystemer eller i dedikerte sikkerhetsprodukter. Det er også en viktig målsetning at Noark-løsninger skal kunne implementeres med det sikkerhetsnivå hvert forvaltningsorgan har besluttet, ut fra egen vurderinger av risiko og i tråd med de regelverk det enkelte organ er underlagt.

Kravsettet for tilgangsstyring og sikkerhet mot endring er i stor grad rent funksjonelle krav. Ettersom det gis lite føringer om metadata og strukturell utforming, kan det ventes at kravene vil kunne implementeres på mange ulike måter.

Kapittel 5 fremstår som relativt ferdig, ved at det er få åpne områder som ikke er kravsett. I høringen er vi særlig interessert i vurderinger av hvordan sikkerhetskravene harmonerer med faktiske behov hos organer som bruker Noark-løsningene. Vi ønsker også vurderinger av om kravene lykkes i forhold til målet om at Noark-løsninger skal kunne gjøre best mulig bruk av ekstern sikkerhetsfunksjonalitet.

Til kapittel 6 Noark 5-kjernes integrasjon med andre løsninger

Kapitlet er skrevet som om det er fullstendig ferdig, men det er fortsatt en del som mangler. Prinsippene og hovedlinjene for kapitlet er klare, slik at all tekst og krav som er skrevet, er reelle og gyldige. Men det gjenstår en større grad av detaljering av kapitlet og en harmonisering med metadatasettet i kapittel 4 Metadata og arkivstruktur samt avleveringsuttrekket i kapittel 9 Avlevering og migrering.

Det som fortsatt mangler i kapittel 6, er:

- Utvekslingsformatet, som skal være vedlagt i et eget vedlegg. Dette vil komme i den ferdige Noark 5.
- Krav til operasjonelle data og returdata i delkapitlene 6.4.3-6.4.15. Dette vil komme i den ferdige Noark 5.

Prosjektet ønsker i særlig grad tilbakemelding på om prinsippene og kravene er gode nok. Videre ber vi om at følgende problemstillinger vurderes:

- Under 6.7 Utvekslingsformat står det at organene som velger å bruke utvekslingsformatet, må inngå en avtale seg i mellom. Er det ønskelig at denne avtalen skal omtales i brukerveiledningen til Noark 5, eller er dette avtalemessige forhold som forvaltningsorganene bør håndtere seg i mellom?
- Det er ikke satt krav til mottakersiden ved sending av sensitive data ved bruk av utvekslingsformat. Vil avtalen som er definert mellom organ som kommuniserer med hverandre på dette området, være tilstrekkelig mht. å skjerme sensitive data (jf spørsmålet over)? Er det ønskelig med tydeligere krav her?

Til kapittel 13 Bruk av e-post i Noark 5

Hovedspørsmålet som Noark 5-prosjektet stiller til dette kapitlet, er om dette også setter krav til selve e-postløsningene. Noark 5-standarden skal ikke sette krav til e-postløsninger, bare til integrasjonen mellom Noark 5-løsningen og e-postsystemet. Krav til e-postløsningen er utenfor Noark 5 sitt område.

Andre problemstillinger knyttet til dette kapitlet, er:

1. Flere steder i kapitlet refereres det til begrepene ”e-posthode” og ”e-postmelding”. Er begrepene detaljert nok definert og beskrevet, eller er det ønskelig at de er mer detaljerte, f. eks. helt ned på felt-nivå?
2. Under 13.6 Utvekslingsformat står det at organene som velger å bruke e-postformatet må inngå en avtale seg i mellom. Er det ønskelig at denne avtalen skal omtales i brukerveiledningen til Noark 5, eller er dette avtalemessige forhold som forvaltningsorganene bør håndtere seg i mellom?
3. Det er ikke satt krav til mottakersiden ved sending av sensitive data over sikre linjer. Vil avtalen som er definert mellom organ som kommuniserer med hverandre på dette området, være tilstrekkelig mht. å skjerme sensitive data (jf spørsmålet over)? Er det ønskelig med tydeligere krav her?

4. Sett i et fugleperspektiv er e-post én av mange former for elektronisk kommunikasjon. Ut fra denne betraktningen, diskutere prosjektet nå om kravene kan generaliseres og inngå i et mer generelt kapittel, som kravsetter *kommunikasjon med eksterne systemer*. Dette ville i så fall være krav som kunne inkludere mange ulike former for kommunikasjon, så som elektroniske skjemaer og e-post ved hjelp av forskjellige protokoller. I høringen er vi særlig interessert i vurderinger av hvorvidt e-postkapitlet bør generaliseres som antydnet over. Vi ønsker også vurderinger av om kravene til e-post, slik de er formulert, lykkes i forhold til målet om at kravene skal sikre bedre integrasjon med og funksjonalitet for e-post i Noark 5.

Om kapittel 14 Brukergrensesnitt og brukerdiallog i Komplette Noark 5

Søking i logger er noe mangelfullt definert i dette kapitlet. Vi ber om at det i høringen gis innspill til hvilke logger som det skal eller bør være relevant å kunne søke i, samt hvordan søkeresultater bør presenteres.

Om kapittel 15 Møtebehandling

Kapittel 15 Møtebehandling er en omarbeiding av kapittel 9 Modul for utvalgsbehandling i Noark-4. Selv om kapittel 9 i Noark-4 er omarbeidet, betyr ikke det at selve substansen er vesentlig endret. Det er foretatt visse forenklinger, men det betyr ikke at de løsningene som allerede er utviklet på basis av Noark-4, ikke kan føres videre. Formuleringene i kapittel 15 i Noark 5 skal ikke være til hinder for å opprettholde eksisterende løsninger, eller utvikle mer omfattende løsninger enn de som er spesifisert i dette kapitlet.

Vi ber i særlig grad om følgende vurderinger av kapittel 15 Møtebehandling:

- Kommunal sektor bes vurdere om dette kapitlet er tilstrekkelig for de behovene kommunal sektor har for å håndtere dokumenter som behandles i kollegiale og politiske utvalg i kommuner og fylkeskommuner, og
- Statlig sektor bes vurdere om kravsettene i kapitlet er anvendelig for å kunne håndtere dokumenter som behandles i møter, råd og utvalg.

Om kapittel 17 Rapporter og statistikker

Metadataene som er satt opp i rapporter og statistikker (betegnelse og plassering), er ennå ikke fullt ut harmonisert med metadataelementene i kapittel 4 Metadata og arkivstruktur. Dette skyldes at en del av metadataelementene er under konstruksjon. Derfor er det de opprinnelige tabell- og attributtnavnene fra Noark-4 som fortsatt står oppført i tabellene. Dette vil ikke få noen konsekvenser for hvilke rapporter og statistikker som er med i Noark 5 – de kravtabellene som er satt opp er komplett og reelle.

Statistikken for innsynsbegjæringer vil bli spesifisert ferdig når relevante metadataelementer er definert og bestemt. Alle statistikker er anbefalte. I Noark-4 var også kravene satt opp som anbefalte krav, selv om teksten ofte sier ”skal”. Imidlertid vil de fleste anbefalte krav være obligatoriske for den enkelte statistikk. De obligatoriske kravene er derfor endret til O.

Tidsfrist for høringen er satt til **mandag 1. oktober 2007**.

Noark 5-standarden kan også lastes ned i PDF-format fra adressen:

http://www.arkivverket.no/noark-5/utsendt_noark-5-horingsversjon_2007-2806.pdf

Den er også tilgjengelig på Kunnskapsnettverk.no/Noark5.

Tilbakemeldinger kan leveres både på papir og i elektronisk form. Hvis hørings svar sendes i papirform, ber vi også om at en elektronisk versjon sendes på e-post. Elektroniske hørings svar sendes til riksarkivet@arkivverket.no

Kontaktperson for ev. spørsmål om innholdet i Noark 5 eller høringsprosessen, er seniorrådgiver Anne Mette Dørum, telefon 22 02 26 00, e-post: anndor@arkivverket.no.

Med hilsen

Ivar Fønnes
riksarkivar

Anne Mette Dørum
seniorrådgiver

Vedlegg:

1. Høringsliste
2. Noark 5 høringsversjon 28. juni 2007